

ข้อเสนอแนะการเร่งดำเนินแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาเขตการค้าเสรีของจีน

ช่วงเวลาที่ผ่านมา คณะรัฐมนตรีของจีนได้ออกประกาศ“ข้อเสนอแนะการเร่งดำเนินแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาเขตการค้าเสรีของจีน” ซึ่งจะย่อเป็น “ข้อเสนอแนะฯ” เพื่อให้ประชาชนเข้าใจ “ข้อเสนอแนะฯ” ดังกล่าวได้มากยิ่งขึ้น โดยมีผู้บริหารระดับสูงจากกระทรวงพาณิชย์ของจีนได้มีการอธิบายความหมายและสรุปเนื้อหาสำคัญเกี่ยวกับ “ข้อเสนอแนะฯ” ดังรายละเอียดตามต่อไปนี้

๑. ภูมิหลังและความหมายของการประกาศ “ข้อเสนอแนะฯ”

การที่เร่งดำเนินแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาเขตการค้าเสรีเป็นเนื้อหาสำคัญของนโยบายการเปิดสู่โลกภายนอกของจีน โดยในการประชุมผู้แทนพรรคคอมมิวนิสต์จีน ครั้งที่ ๑๘ ได้เริ่มเสนอให้ประเทศจีนเร่งดำเนินแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาเขตการค้าเสรีโดยเน้นประเทศเพื่อนบ้านเป็นหลัก และสร้างเครือข่ายเขตการค้าเสรีสู่โลกที่มีมาตรฐานสูง ซึ่งปัจจุบันนี้ เขตการค้าเสรีของทั่วโลกมีจำนวนเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ขณะเดียวกัน การพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศจีนได้เข้าสู่ยุคใหม่โดยเน้นทั้งการนำเข้าและการออกไปสู่ภายนอก ซึ่งเป็นทั้งโอกาสในการพัฒนาการค้าต่างประเทศและความท้าทายอยู่ร่วมกัน ดังนั้น การที่ประเทศจีนจะเร่งดำเนินแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาเขตการค้าเสรีเป็นความต้องการโลกาภิวัตน์ทางเศรษฐกิจของทั่วโลก ภายใต้ภูมิหลังดังกล่าวข้างต้นแล้ว คณะรัฐมนตรีของจีนจึงได้ออกประกาศ“ข้อเสนอแนะฯ” ดังกล่าว ซึ่งเป็นเอกสารฉบับแรกที่ทำให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาเขตการค้าเสรีของจีนอย่างครบวงจร

๒. ขอบเขตการพัฒนาเขตการค้าเสรีของจีน

ในปัจจุบันนี้ จีนได้ลงนามในข้อตกลงการสร้างเขตการค้าเสรี จำนวน ๑๔ ฉบับแล้ว ได้แก่ ประเทศในกลุ่มอาเซียน สิงคโปร์ ปากีสถาน นิวซีแลนด์ ชิลี เปรู คอสตาริกา ไอซ์แลนด์ สวิตเซอร์แลนด์ เกาหลีใต้ ออสเตรเลีย นอกจากนี้ ยังรวมข้อตกลง Closer Economic Partnership Arrangement ระหว่างจีนแผ่นดินใหญ่กับเขตบริหารพิเศษฮ่องกงและมาเก๊า และข้อตกลง Economic Cooperation Framework Agreement ระหว่างจีนแผ่นดินใหญ่กับไต้หวันด้วย ซึ่ง“ข้อตกลงฯ” ดังกล่าวที่ได้ดำเนินการอย่างเป็นทางการเป็นรูปธรรมแล้วจำนวน ๑๒ ฉบับ

นอกจากนี้ เขตการค้าเสรีที่ประเทศจีนกำลังเจรจาอยู่ ได้แก่ Regional Comprehensive Economic Partnership (RCEP) ข้อตกลงการสร้างเขตการค้าเสรีระหว่างจีนกับ Cooperation Council for the Arab States of the Gulf ข้อตกลงการสร้างเขตการค้าเสรีระหว่างจีนกับนอร์เวย์ ข้อตกลงการสร้างเขตการค้าเสรีระหว่างจีนกับญี่ปุ่นและเกาหลีใต้ ข้อตกลงการสร้างเขตการค้าเสรีระหว่างจีนกับศรีลังกา และข้อตกลงการสร้างเขตการค้าเสรีระหว่างจีนกับมัลดีฟส์ เป็นต้น

๓. แนวทางการเร่งดำเนินแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาเขตการค้าเสรี

การที่จะเร่งดำเนินแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาเขตการค้าเสรีต้องปฏิบัติตามจิตวิญญาณของ

การประชุมผู้แทนพรรคคอมมิวนิสต์จีน ครั้งที่ ๑๘ ปฏิบัติตามคำสั่งจากพรรคคอมมิวนิสต์กลางและคณะรัฐมนตรีของจีนและการปฏิบัติต้องวางแผนที่ครอบคลุมทั้งสี่ประการ ได้แก่ ต้องยึดมั่นว่าตลาดมีบทบาทสำคัญในการจัดสรรทรัพยากรและส่งเสริมบทบาทของรัฐให้เหมาะสม ต้องพิจารณาถึงความสำคัญของตลาดและทรัพยากรทั้งภายในประเทศและภายนอกประเทศอย่างครบวงจร ต้องยึดมั่นและส่งเสริมนโยบาย One Belt One Road ให้เชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์สู่โลกภายนอกอย่างใกล้ชิด ต้องยึดมั่นว่าการเปิดเสรีจะไม่เกิดความเสียหายต่อความปลอดภัยของประเทศชาติ โดยจีนจะเน้นประเทศเพื่อนบ้านเป็นหลัก และสร้างเครือข่ายเขตการค้าเสรีสู่โลกที่มีมาตรฐานสูง

๔. หลักการในการเร่งดำเนินแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาเขตการค้าเสรี

การเร่งดำเนินแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาเขตการค้าเสรีควรปฏิบัติตาม ๔ หลักการ ดังต่อไปนี้

- ๑) ยกกระตือรือร้นการเปิดสู่โลกภายนอกทั้งระดับคุณภาพและปริมาณ รวมทั้งมีส่วนร่วมในการกำหนดกฎกติการะหว่างประเทศในเชิงลึก เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาตลาดภายในประเทศ
- ๒) ให้ความร่วมมือกับเขตการค้าเสรีต่างๆ อย่างเต็มรูปแบบ โดยเน้นประเทศเพื่อนบ้านและประเทศที่อยู่บนเส้นทาง One Belt One Road เป็นหลัก
- ๓) แสวงหาผลประโยชน์ร่วมกัน เพื่อส่งเสริมการพัฒนาร่วมกับประเทศต่างๆ โดยใช้ยุทธศาสตร์ที่เหมาะสมเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาเขตการค้าเสรี
- ๔) การประเมินและควบคุมความเสี่ยงโดยใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ ขณะเดียวกัน ยกกระตือรือร้นประสิทธิภาพในการตรวจสอบและควบคุมจากรัฐบาลกลาง สร้างระบบกฎหมายที่สมบูรณ์แบบซึ่งสามารถตรวจสอบการดำเนินงานของการสร้างเขตการค้าเสรีและป้องกันการผูกขาด

๕. เป้าหมายของการเร่งดำเนินแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาเขตการค้าเสรี

เป้าหมายในช่วงระยะสั้นนี้ก็คือจะเริ่มผลักดันการสร้างเขตการค้าเสรีที่กำลังเจรจาอยู่ให้เป็นรูปธรรมและเพิ่มระดับการเปิดเสรีให้กับเขตการค้าเสรีที่ได้ลงนามร่วมมือกันแล้ว และเป้าหมายในช่วงระยะยาวก็คือสร้างเครือข่ายเขตการค้าเสรีโดยเน้นประเทศเพื่อนบ้านเป็นหลัก รวมทั้งกระจายไปยังประเทศที่อยู่บนเส้นทาง One Belt One Road และประเทศสำคัญในทวีปต่างๆ เพื่ออำนวยความสะดวกด้านการค้าและการลงทุนในต่างประเทศของจีน

๖. รูปแบบการเร่งดำเนินแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาเขตการค้าเสรี

รูปแบบการเร่งดำเนินแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาเขตการค้าเสรีสามารถวางแผนเป็นสามระดับ ระดับแรกได้แก่ เริ่มดำเนินการสร้างเขตการค้าเสรีกับประเทศเพื่อนบ้าน ส่งเสริมความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจและการค้าอย่างต่อเนื่องและพัฒนาตลาดใหญ่ในบริเวณรอบๆ ระดับที่สองได้แก่ส่งเสริมการสร้างเขตการค้าเสรีกับประเทศที่อยู่บนเส้นทาง One Belt One

Road ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศในด้านอุตสาหกรรมการผลิต สร้างเป็นตลาดใหญ่ที่อยู่บนเส้นทาง One Belt One Road ระดับที่สามได้แก่ยกระดับสร้างเครือข่ายเขตการค้าเสรีสู่โลกที่มีมาตรฐานสูง โดยจะร่วมมือกันสร้างตลาดใหญ่กับกลุ่มประเทศเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นใหม่ ประเทศที่กำลังพัฒนาและประเทศที่พัฒนาแล้ว

๗. มาตรการต่างๆ ของการเร่งดำเนินแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาเขตการค้าเสรี

- ๑) ยกกระตือรือร้นการเปิดเสรีให้กับการค้าระหว่างประเทศ โดยจะลดภาษีศุลกากรและลดการกีดกันทางการค้าที่มีใช้ภาษีศุลกากร (Non-Tariff Barrier) ร่วมกันเปิดตลาดการค้าสินค้า แสวงหาผลประโยชน์ร่วมกัน
- ๒) ขยายการเปิดสู่โลกภายนอกของธุรกิจทางด้านบริการ อาทิ ธุรกิจการเงิน การศึกษา วัฒนธรรมและทางการแพทย์ ฯลฯ นอกจากนี้ ยังได้อนุมัติให้นักลงทุนต่างประเทศเข้ามาลงทุนในธุรกิจการเลี้ยงเด็กและผู้สูงอายุ ธุรกิจการออกแบบและการก่อสร้าง ธุรกิจการตรวจสอบบัญชี ธุรกิจโลจิสติกส์และการค้า ธุรกิจ E-commerce เป็นต้น ภายใต้ความตกลงและความร่วมมือต่างๆ แล้ว จึงค่อยๆ เจริญลดข้อจำกัดของเขตการค้าเสรีลง
- ๓) ผ่อนคลายนโยบายซึ่งทำให้ทุนต่างประเทศเข้ามาในตลาดจีนได้ง่ายขึ้น ส่งเสริมการเปิดเสรีของตลาดการลงทุนและการปฏิรูประบบการบริหารให้กับทุนต่างประเทศอย่างเต็มที่ ปรับปรุงสภาพแวดล้อมการลงทุนให้ดีขึ้นเพื่ออำนวยความสะดวกให้นักลงทุนของทั้งสองฝ่าย ทั้งนักลงทุนต่างชาติที่จะเข้ามาลงทุนในจีนหรือเป็นนักลงทุนจีนที่จะเดินทางออกไปในต่างประเทศ
- ๔) ส่งเสริมการเจรจาในด้านกฎหมายและกฎระเบียบต่างๆ โดยเฉพาะกฎระเบียบที่สอดคล้องกับความต้องการของประเทศจีน อาทิ การคุ้มครองด้านทรัพย์สินทางปัญญา การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม E-commerce นโยบายการแข่งขันอย่างเป็นธรรมและการจัดซื้อจัดจ้างของรัฐบาล เป็นต้น
- ๕) ยกกระตือรือร้นและอำนวยความสะดวกด้านการค้าให้มีมาตรฐานสูงขึ้น ให้ความสำคัญแก่การออกใบรับรองแหล่งกำเนิดสินค้า (Certificate Of Origin) ปรับปรุงระบบการบริหารของศุลกากรรวมทั้งการตรวจสอบและกักกันโรคให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น ซึ่งจีนจะลดขั้นตอนการนำเข้าจากต่างประเทศและเพิ่มความร่วมมือในด้านการตรวจสอบในด้านศุลกากร
- ๖) เพิ่มความร่วมมือในด้านแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างกันกับเขตการค้าเสรีต่างๆ เพื่อสร้างระบบการควบคุม วิธีการบริหารและมาตรฐานต่างๆ ที่คล้ายคลึงกัน ลดต้นทุนการค้าและเพิ่มประสิทธิภาพ
- ๗) อำนวยความสะดวกให้แก่บุคคลที่จะเดินทางออกไปลงทุนในต่างประเทศหรือให้กับนักลงทุนต่างชาติที่จะเดินทางเข้ามายังจีน
- ๘) เพิ่มความร่วมมือในด้านอุตสาหกรรมและเทคโนโลยีสมัยใหม่ ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างกันอย่างแท้จริง

นอกจากนี้ การที่เร่งดำเนินแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาเขตการค้าเสรีต้องมีระบบรักษาความปลอดภัยและกลไกที่สมบูรณ์แบบ จีนจะสร้างระบบรักษาความปลอดภัย ดังรายละเอียดต่อไปนี้

(๑) สร้างโครงการนำร่องเพื่อสำรวจรูปแบบการเปิดการค้าเสรีที่ดีที่สุดเพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานในการเจรจากับหน่วยงานที่จะเข้ามาลงทุนจากต่างประเทศ

(๒) สร้างกฎหมายและกฎระเบียบที่สมบูรณ์แบบ เสถียรภาพและโปร่งใสให้กับนักลงทุนต่างชาติ ดำเนินการในรูปแบบการบริหารเสมือนลงนามในข้อตกลงการสร้างเขตการค้าเสรีแล้ว (Pre-Establishment National Treatment) และลดข้อจำกัดต่างๆ ลง (Negative List)

(๓) สร้างระบบพื้นฐานที่สามารถควบคุมได้ในเมื่อดำเนินงานและหลังจากที่ดำเนินงานไปแล้ว

(๔) อำนวยความสะดวกในการเยียวยาทางการค้า รักษาสิทธิประโยชน์ที่ถูกต้องให้กับธุรกิจของจีน

(๕) ศึกษากลไกความช่วยเหลือเพื่อแก้ไขปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นเมื่อมีการปรับเปลี่ยนแปลงนโยบายหรือปรับลดภาษีศุลกากร เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันให้กับอุตสาหกรรม และธุรกิจของจีน

สำนักงานพาณิชย์ในต่างประเทศ ณ กรุงปักกิ่ง

๑๕ มีนาคม ๒๕๕๙